

'Wilders zou bij ons worden uitgelachen'

Thomas Läufer (1945, Leipzig), Duitse ambassadeur

[Achtergrond](#) - 20 mei 2009 - Auteur: Sander van der Ploeg

(20 mei 2009) "De Duitse politiek kent geen extreme uithoeken meer", constateert Thomas Läufer, ambassadeur van de Bondsrepubliek in Nederland. Wilders zou in Duitsland niet serieus worden genomen, meent hij. Maar kritiek op het politieke landschap heeft hij ook: het federale stelsel is aan hervorming toe. Drie vragen over de Duitse democratie en grondwet, in de serie *60 jaar BRD*.

Is de democratie de afgelopen jaren versterkt of verzwakt?

"Ik ben ervan overtuigd dat de Duitse democratie alleen maar sterker is geworden. De Duitse politiek kent geen extreme uithoeken meer. Een politicus als Geert Wilders zou bij ons absoluut niet serieus worden genomen. Daarom spreekt hij nooit in Duitsland. Hij zou zeker worden uitgelachen.

De democratie blijft ook sterk omdat burgers drie keer kunnen stemmen. Zo kunnen op gemeente- en deelstaatniveau coalities van de grond komen die landelijk gezien onmogelijk zijn. Berlijn is een goed voorbeeld. Daar regeert de SPD met Die Linke in een rood-rode regering. Zoiets zou in een landelijke coalitie nooit kunnen."

Wat zou u willen veranderen aan de grondrechten?

"Ik vind dat Duitsland een niet-bindend referendum moet invoeren bij grote beslissingen die de kiezer direct aangaan, zoals bij de invoering van de euro en de Europese grondwet. Zo kan de bondsregering nog eens goed over een beslissing nadenken als blijkt dat de kiezer er anders over denkt.

Maar ik denk niet dat een referendum in Duitsland ooit zal worden ingevoerd. Daarvoor is een kleine revolutie nodig. Toen de grondwet zestig jaar geleden werd gemaakt, had men een grote afkeer van een directe volksraadpleging, maar de tijden zijn veranderd. Wat dit betreft mag de grondwet wel iets moderner.

Ook denk ik dat de Bondsraad teveel macht heeft. Hierin zitten de leiders van de zestien afzonderlijke deelstaten, die in principe ieder besluit van de regering en

de bondsdag kunnen tegenhouden en dat gebeurt ook te vaak. Dit komt de besluitvorming niet te goede.

Overigens mag ook het aantal deelstaten worden teruggeschoefd. Acht á negen zouden voldoende zijn. Dat zou ons federale stelsel aanzienlijk verlevendigen, want nu verloopt alles zo stroef. Hierover wordt wel vaker geklaagd, maar hervorming van het federale stelsel blijft een taboe in Duitsland.

Toch denk ik dat het ooit nog wel zover komt, want niemand is werkelijk tevreden. Ik vraag mij af hoelang een grote, rijke deelstaat als Baden-Württemberg nog financieel wil bijspringen voor een kleine deelstaat als Bremen die diep in de schulden zit. Ik denk dat rond 2020 het aantal deelstaten met ongeveer de helft is afgenomen.”

Wat betekent de grondwet voor u persoonlijk?

“Nog nooit in de Duitse geschiedenis heeft de gewone burger zoveel vrijheid genoten. De grondwet maakt Duitsland tot een sterke, democratische vesting. Als jurist waardeer ik het zeer dat de grondwet weinig, maar duidelijke artikelen heeft die voor iedereen goed te begrijpen zijn.

Het mooiste wetsartikel is het eerste: de menselijke waardigheid is onaantastbaar. De gehele grondwet is eigenlijk hierop gebaseerd. En terecht, want dit artikel is nog steeds hoogst actueel. Het is bijna religieus getint. Na de gruwelen van de Holocaust hebben we dat tot kernwaarde van de nieuwe Bondsrepubliek verheven.

Daar sluit artikel twee naadloos op aan, dat de persoonlijke vrijheid en de lichamelijke integriteit van de gewone burger garandeert. Deze regels zijn in Duitsland gemeengoed geworden en daar ben ik trots op.”

Thomas Läufer (1945, Leipzig) trad in 1978 in dienst bij het West-Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken en behoorde onder meer tot de Duitse delegatie bij de Verenigde Naties en de Europese Unie. In juni 2006 volgde hij Edmund Duckwitz op als ambassadeur van de Bondsrepubliek Duitsland in Den Haag.

Sander van der Ploeg is redacteur van het Duitslandweb

Afbeelding:

[Duitse ambassade](#), Den Haag

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/3397/wilders-zou-bij-ons-worden-uitgelachen>